

v arhitekturi Hrvaške prišlo iz dalmatinskih mest, kar na drugi strani govori, da je do pokristjanjenja Hrvatov prišlo iz frankovskega kroga.

Kot že rečeno, je bila pomembno dopolnilo tem referatom bogata diskusija, ki pa jo je nemogoče natančneje predstaviti, so se pa v njej in skupaj s prebranimi referati diskutirala vsa najvažnejša vprašanja iz najstarejše hrvaške zgodovine od vprašanja kontinuitete z antiko v Dalmaciji, naselitve Hrvatov, kjer se zdi, da Margetičeva teza zgublja še tisto podporo, ki jo je imela, čeprav je nekeje soglasno mnenje, da je na prelomu 8. v 9. stoletje prišlo na tem prostoru do preloma oziroma buma (materialna kultura, pisani viri), ki pa ga je potrebno povezovati z določeno stopnjo v etnogenezi Hrvatov; od vprašanja kontinuitete bizantinske oblasti na vzhodnem Jadranu do vprašanja pokristjanjenja, začetkov hrvaške države itd. Skratka, splošno mnenje je bilo, da je bil simpozij uspešen in koristen in nenazadnje tudi zanimiv, kar najboljše dokazuje številna publika, ki je bila prisotna oba dneva.

Peter Stih

## MEDNARODNO STROKOVNO SREČANJE »ITALIJA IN AVSTRIJA: NOVO POGLAVJE ZGODOVINE«

(Gorica, 23. in 24. oktober 1988)

Goriški inštitut za srednjeevropska srečanja in goriška občina sta bila prireditelja mednarodnega sestanka »Austria e Italia di fronte alla nuova storia — Italien und Österreich ein neues Kapitel gemeinsamer Geschichte«. Prireditelj je spodbudila sedemdeseta obletnica konca prve svetovne vojne, bila je dvojezična in je trajala dva dni. Prvi dan, v nedeljo, 23. oktobra 1988 je potekal svečano in je imel izrazito komemorativne poudarke. K temu sta največ prispevala italijanski minister G. Santuz in avstrijski podkancler A. Mock. Drugi dan (24. oktober; tega dne je pred 71. leti pričela kobariška bitka) pa je prireditelj zbral na okrogli mizi v goriškem avditoriju pet italijanskih in avstrijskih strokovnjakov, ki so vsak na svoj način prikazali podobo italijansko-avstrijskih razmerij od konca prve svetovne vojne do današnjih dni. Poleg moderatorja, tržaškega univerzitetnega profesorja Sergia Tavana, so sodelovali za avstrijsko stran prof. Adam Wandruszka, dr. Walter Zettl in dr. Erhard Busek, za italijansko pa prof. Giorgio Campanini in prof. Giorgio Cusatelli; odsoten je bil sicer najavljeni zgodovinar Angelo Ara iz Pavie. Prav odsotnost Aro je v znatni meri osiromašila zgodovinski segment razprave, zlasti tudi zato, ker je prof. Wandruszka v svojem referatu ostal le pri neki interpretaciji premirja na italijanskem bojišču (3. 11. 1918). Tako je pregled italijansko-avstrijskega sožitja v zadnjih sedemdesetih letih (ponudilo bi lahko celo vrsto zanimivih iztočnic) ostal omejen le na razpravo o kulturnih stikih ter na razpravo o evropskih povezavah, pri čemer je bil prispevek dr. Buseka močno politično in aktualno obarvan. Iz predstavljenih prispevkov bi bilo mogoče sklepati na skorajda idilične povezave preteklih dni, kot da ni bilo senčnih plati in kot da je pot iz »Evrope držav«, v »Evropo narodov« povsem gladka.

Goriško srečanje je bilo preveč komemorativno, da bi lahko odprlo pot znanstvenemu razpravljanju. Preveč ga je navdihovala predstava, kako lahko nekdaj sovražna si naroda in državi stremita po prestanih preizkušnjah k novim oblikam človeškega sožitja. V pretežni meri so bili poslušalci okrogle mize dijaki goriških šol. Taka poteza, ki kaže na eni strani zadrego organizatorja, pa vendar opozarja na eksperiment, kako se lahko doraščajoče generacije seznanjajo z mnogostrano problematiko našega časa iz ust uglednih poznavalcev. Diskusija, ki je prebranim referatom sledila, je opozorila na nekatere prezrte lokalne probleme (mesto Gorice v italijansko-avstrijskih odnosih, materialne in drugačne izgube, ki jih je vojna prinesla Posočju itd.). Zgodovinski znanosti ni goriški sestanek italijanskih in avstrijskih strokovnjakov prinesel veliko novega. Opozoril pa je gotovo na vprašanja, ki bodo samodejno ali pa organizirano zagotovo še prihajala v svet poznavalcev.

Branko Marušič

## MEDNARODNI BUHARINOV SIMPOZIJ

Wuppertal, 10.—13. oktober 1988

Sodna, znanstvena, politična in moralna rehabilitacija enega najpomembnejših sovjetskih marksističnih teoretikov in politikov v dvajsetih in tridesetih letih ter Stalinove žrtve, Nikolaja Ivanoviča Buharina (1888—1938) v začetku februarja 1988. leta je omogočila in povzročila izjemno zanimanje za njegovo idejno zapuščino. Na podlagi dogovora med Buharinovo ženo Ester Gurvič in starim nemškim komunistom